

7.

Wartość życia

I. PROSPEKT WARTOŚCI

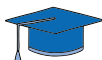
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój moralny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność wartościowania

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Ukształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Prokreacja u ludzi jest aktem nie tylko fizycznym, ale również duchowym.
- Czy prawa człowieka mają rację bytu w świetle negacji prawa do życia?
- Nietykliwość ludzkiego życia i konieczność jego obrony.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Życie jest powierzone człowiekowi jako skarb i jako dar, który należy dobrze wykorzystać i którego nie wolno zmarnować.
- Każdy będzie musiał rozliczyć się przed Panem Bogiem ze swojego życia.
- Akt samobójstwa ma zawsze wymiar społeczny.

Zasady

- Troska o własne życie jest obowiązkiem wobec mnie samego, moich najbliższych i społeczeństwa.
- Jestem świadomy, że niszcząc swoje życie, niszcę także tych, którzy są ze mną związani.
- Nie zostawiam bez pomocy moich kolegów przeżywających problemy egzystencjalne.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Życie jest największą i niepowtarzalną wartością.
- Nie wolno zabić drugiego człowieka nawet wtedy, gdyby sam o to prosił.
- Przykazanie „nie zabijaj” ma nie tylko wymiar negatywny, jest ono także wezwaniem do troski o życie własne i innych.

Zasady

- Dostarczam moim dzieciom argumentów naukowych i teologicznych świadczących o tym, że istota ludzka od samego początku jest osobą.
- Swoim przykładem ukazuję dzieciom wartość cierpienia, które uszlachetnia człowieka oraz może być najwyższym wyrazem miłości wobec bliźnich.
- Każde nowe życie w rodzinie przyjmuję z nadzieją i radością.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Pozbawienie życia człowieka nigdy nie może być zaakceptowane.
- Autentyczne współczucie drugiej osobie skłania do solidarności z nią, ale nie dopuszcza możliwości ingerencji w jej życie.

- Życie człowieka rozpoczyna się od momentu poczęcia i trwa do jego naturalnej śmierci.

Zasady

- Dbam o przekazanie uczniom wyczerpujących informacji oraz argumentów naukowych i teologicznych, które świadczą o tym, że istota ludzka od samego poczęcia staje się osobą.
- Organizuję pogadanki, dyskusje, pokazy i panele uświadamiające uczniom wartość życia człowieka, od momentu poczęcia aż do naturalnej śmierci.
- Rozmawiam z moimi wychowankami o problemach: depresji, myślach samobójczych, przemoczeniu; przedstawiam je w duchu katolickiej nauki i wiary.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Propozycje filmów do dyskusji nad tematem wartości życia:

- *Wojna światów – aborcja*, reż. G. Górny, Polska 2005.
- *Cywilizacja aborcji*, reż. G. Górny, Polska 2005.
- *Niemcy krzyk*, reż. B. Nathanson, USA 1990.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Przyjęcie moralnych zasad ludzkiego życia, jego promocji, integralności i nienaruszalności ma przede wszystkim ogromny wpływ na samego człowieka i jego otoczenie. Człowiek jest przygotowany na przyjęcie powołania do macierzyństwa i ojcostwa. Zaangażowanie w promocję ludzkiego życia zmniejsza ryzyko tragicznych skutków psychicznych (depresji, nieufności, agresji, lęków), które są naturalnymi następstwami: aborcji, prób samobójczych, eutanazji. Młody człowiek wychowany w rodzinie, w której panuje duch poszanowania życia ludzkiego, ma ułatwione warunki dojrzewania do miłości i odpowiedzialności, jest zdolny do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umie budować trwałe więzi międzyludzkie, wypełnia go radość.

1.10. ZAGROŻENIA

Brak wiedzy na temat rozwoju osoby od chwili poczęcia. Nieznajomość praw człowieka, skutków i zagrożeń wynikających z wszelkich interwencji godzących

w nienaruszalność ludzkiego życia. Poważnym niebezpieczeństwem jest brak przyjęcia perspektywy życia zmierzającego ku wieczności i odpowiedzialności każdego człowieka za własne czyny.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Życie ludzkie jest nadrzędną wartością. Każdy z nas jest zobowiązany do takiego postępowania, aby chronić życie zarówno swoje, jak i innych osób. Ważne jest także, aby traktować życie jako najważniejszy dar pod każdym względem. Należy ten dar dobrze wykorzystać, aby go nie zmarnotrawić. Składową tego postanowienia jest także pomoc innym ludziom, których życie jest zagrożone. W sytuacji zagrożenia czyjegoś życia, musimy dołożyć wszelkich starań, aby zapobiec nieszczęściu. Śmierć zawsze jest tragedią, niezależnie od formy, w jakiej przyszła. W każdej sytuacji jesteśmy zatem zobligowani bronić życia, w każdy możliwy sposób.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Fragment książki Lucy Maud Montgomery jest poświęcony historii, jaka przydarzyła się Ani Shirley, podczas nieobecności sąsiadów. Ich córka Minnie poważnie zachorowała, podczas gdy w domu nie było nikogo dorosłego. Rudowłosa dziewczynka bez zwłoki postanawia wykorzystać swoje wcześniejsze doświadczenia i pomóc choremu dziecku. Ania zdawała sobie sprawę, że jej pomoc jest niezbędna, aby uratować życie małej Minnie.

Ania natychmiast, umiejętnie i energicznie, przystąpiła do działania.

– Minnie ma krup, nie ma co do tego żadnych wątpliwości. Jest bardzo ciężko chora, ale miałam do czynienia z gorszymi przypadkami... Najpierw trzeba przygotować bardzo dużo gorącej wody. Zapewne w tym garnku jest jej niewiele, pewnie tylko filiżanka! Tak, naleję wody do pełna, a ty, Mary, podłóż do kominka, żeby był większy ogień. Nie chcę być nie-miła, Mary, ale uważam, że mogłaś wpaść na to sama, gdybyś tylko miała choć trochę wyobraźni. Tak... teraz rozbiorę Minnie i położę ją do łóżka, a Diana postara się poszukać ciepłego, miękkiego flanelowego okrycia. Ale najpierw muszę dać dziecku porcję ipekakuany.

Minnie nie chciała przyjąć lekarstwa, ale Ania nie na darmo przecież wychowała gromadę bliźniąt. Dziecko w ciągu tej długiej, pełnej niepo-koju nocy zmuszone było połknąć nie tylko jedną, lecz kilka łyżek ipeka-kuany. Podczas gdy obie dziewczynki opiekowały się cierpliwie chorym maleństwem, Mary, chętna i życzliwa, pilnowała ognia i ciągle dokładała drzewa, aż dudniło w kominie. Nagrzała tyle wody, że wystarczyłoby jej dla całego szpitala dzieci chorych na krup.

Dochodziła trzecia w nocy, kiedy Mateusz przywiózł lekarza, po którego musiał jechać aż do Spencervale. Na szczęście obecność lekarza nie była już tak potrzebna, jak jeszcze kilka godzin wcześniej, bo Minnie czuła się o wiele lepiej i spokojnie spała.

L.M. Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*,
tłum. M. Skrabek,
Wydawnictwo Greg,
Kraków 2018, s. 144-145.

Przytoczony fragment ukazuje, że życie jest wartością nadrzędną, o którą trzeba dbać i walczyć. Jeśli widzimy zagrożenie dla czyjegoś życia, nale-ży uczynić wszystko co w naszej mocy, aby ustrzec innego człowieka przed jego utratą. Ania wykazuje się dużym opanowaniem w kryzysowej sytuacji. Wydaje

koleżankom konkretne polecenia, a sama robi wszystko to, czego nauczyła się w przeszłości. Bierze odpowiedzialność za życie Minnie i wywiązuje się wzorowo z pomocy małej dziewczynce.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Czy jest taka ludzka instancja, czy jest taki parlament, który ma prawo zalegalizować zabójstwo niewinnej i bezbronnej ludzkiej istoty? Kto ma prawo powiedzieć: „Wolno zabijać”, nawet: „Trzeba zabijać”, tam gdzie trzeba najbardziej chronić i pomagać życiu? Zauważmy jeszcze, że przykazanie: „Nie zabijaj” zawiera w sobie nie tylko zakaz. Ono wzywa nas do określonych postaw i zachowań pozytywnych. Nie zabijaj, ale raczej chroń życie, chroń zdrowie i szanuj godność ludzką każdego człowieka, niezależnie od jego rasy czy religii, od poziomu inteligencji, stopnia świadomości czy wieku, zdrowia czy choroby. Nie zabijaj, ale raczej przyjmij drugiego człowieka jako dar Boży – zwłaszcza jeśli jest to twoje własne dziecko. Nie zabijaj, ale raczej staraj się pomóc twoim bliźnim, aby z radością przyjęli swoje dziecko, które – po ludzku biorąc – uważają, że pojawiło się nie w porę. [...] Musimy zwiększyć równocześnie naszą społeczną troskę nie tylko o dziecko poczęte, ale również o jego rodziców, zwłaszcza o jego matkę – jeśli pojawienie się dziecka stawia ich wobec kłopotów i trudności ponad ich siły, przynajmniej tak myślą. Troska ta winna znaleźć wyraz zarówno w spontanicznych ludzkich postawach i działaniach, jak też w tworzeniu instytucjonalnych form pomocy dla tych rodziców poczętego dziecka, których sytuacja jest szczególnie trudna. Niech również parafie i klasztory włączają się w ten ruch solidarności społecznej z dzieckiem poczętym i jego rodzicami.

Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na lotnisku wojskowym, Radom, 4.06.1991*, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 622-623.

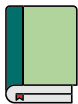
Franciszek, *Serce wielkie i otwarte na Boga*, rozm. przepr. A. Spadaro, „La Civiltà Cattolica”, „Deon.pl”, [online:] <http://www.deon.pl/religia/serwis-papieski/wywiady-franciszek/art,1,serce-wielkie-i-otwarte-na-boga-calosc-wywiadu.html> [dostęp: 15.02.2021].

Rz 14,7-8;
por. Pwt 5,17; Hi 12,10.

KKK 2258;
por. 2261; 2262.

Nasze życie nie zostało nam dane jako libretto, w którym wszystko zostało napisane, ale jest wyjściem, chodzeniem, czynieniem, szukaniem, oglądaniem... Trzeba wejść w przygodę poszukiwania spotkania oraz pozwolić się szukać i spotkać Bogu.

Bóg jest obecny w życiu każdej osoby, Bóg jest w życiu każdego. Również wtedy, gdy życie jakiejś osoby okazało się porażką, gdy jest zniszczone przez wady, przez narkotyki albo jakąś inną rzecz, Bóg jest w jej życiu. Można i trzeba szukać Boga w każdym ludzkim życiu. Także wtedy, gdy życie jakiejś osoby jest terenem pełnym cierni i chwastów, zawsze jest miejsce, gdzie dobre nasienie może wzrastać. Należy ufać Bogu.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Nikt zaś z nas nie żyje dla siebie i nikt nie umiera dla siebie: jeżeli bowiem żyjemy, żyjemy dla Pana; jeżeli zaś umieramy, umieramy dla Pana. I w życiu więc i w śmierci należymy do Pana.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Życie ludzkie jest święte, ponieważ od samego początku domaga się „stworczego działania Boga” i pozostaje na zawsze w specjalnym odniesieniu do Stwórcy, jedynego swego celu. Sam Bóg jest Panem życia, od jego początku aż do końca. Nikt, w żadnej sytuacji, nie może rościć sobie prawa do bezpośredniego niszczenia niewinnej istoty ludzkiej.

IV. LITERATURA

Augustyn J., *Jak zgadzać się na własne życie?*, wyd. Petrus, Kraków 1995.

Bołoz W., *Życie w ludzkich rękach. Podstawowe zagadnienia bioetyczne*, wyd. Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1997.

Chronić i wspomagać ludzkie życie, red. K. Kaczmarczyk, Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 2000.

Fijałkowski W., *Ku afirmacji życia*, wyd. TUM, Wrocław 1993.

- Franciszek, *Serce wielkie i otwarte na Boga*, rozm. przepr. A. Spadaro, „La Civiltà Cattolica”, „Deon.pl”, [online:] <http://www.deon.pl/religia/serwis-papieski/wywiady-franciszek/art,1,serce-wielkie-i-otwarte-na-boga-calosc-wywiadu.html> [dostęp: 15.02.2021].
- Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na lotnisku wojskowym*, Radom, 4.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 620-626.
- Jan Paweł II, *O życiu. Aborcja, eutanazja, wojna*, red. A. Sujka, Wydawnictwo M, Kraków 2005.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kornas-Biela D., *Wokół początku życia ludzkiego*, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2002.
- Między życiem a śmiercią. Uzależnienia, eutanazja, sytuacje graniczne*, red. W. Bołoz, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2002.
- Montgomery L.M., *Ania z Zielonego Wzgórza*, tłum. M. Skrabek, Wydawnictwo Greg, Kraków 2018.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Rodziński A., *Osoba, moralność, kultura*, wyd. TN KUL, Lublin 1995.
- Ślipko T., *Granice życia. Dylematy współczesnej bioetyki*, Wydawnictwo WAM, Kraków 1994.
- W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, red. K. Szczygieł, wyd. Biblos, Tarnów 1998.
- Zabielski J., *Odpowiedzialność za życie*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2007.

FILM EDUKACYJNY

Wartość życia

<https://youtu.be/R1NkeV-2WX8>